

Study of Religious Needs in Adolescent Girls in the Way of Spiritual Health in Sari City (2009)

Shahhosseini Z ^{1*}, Simbar M ², Ramezankhani A ²

1- Faculty of Nursing and Midwifery, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari ,Iran

2- Nursing and Midwifery Faculty, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Corresponding Author:
Zohreh Shahhsseini
Faculty of Nursing and Midwifery, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari ,Iran Email:
msimbar@yahoo.com

Received: 24 Jul 2013

Revised: 20 Apr 2013

Accepted: 17 Aug 2013

Abstract

Background and Purpose: Cultural, social and educative vulnerability is less in Iranian adolescents. This article examines the spiritual needs of Iranian female Adolescent girls in the way of spiritual health.

Materials & Methods: A conventional content analysis approach was used for analyzing the participants' experiences and their perceptions. To collect data 8 focus group discussions were conducted with 67 female adolescents (12-19 years) and 11 semi-structured interviews were done with key informants based on open sampling, with the aim of maximum variation from urban and rural areas of Sari in the North of Iran. All the interviews were audio recorded and transcribed verbatim.

Results: Four main categories emerged from the collected data: Religious attitude enforcement, Religious practice promotion, Religious aesthetics and Rationality in religion.

Conclusion: Findings of this qualitative study can be considered as a pilot study in designing and implementing spiritual health promotion programs of young people.

Keywords: Adolescent girls, spiritual needs, thematic analysis, qualitative study

بررسی نیازهای اعتقادی دختران نوجوان شهری در راستای تأمین سلامت معنوی در سال ۱۳۸۸

زهره شاه حسینی*^۱، معصومه سیمبر^۲، علی رمضانخانی^۳

چکیده

سابقه و هدف: اعتقادات دینی و مذهبی جزء خصیصه‌های اصلی جامعه ایرانی بوده و ضعف اعتقادات دینی در بین نوجوانان ایرانی در مقایسه با سایر آسیب‌پذیری‌های فرهنگی و اجتماعی پایین نباشد. هدف از این مطالعه، تبیین نیازهای اعتقادی دختران نوجوان شهری ساری و راه‌های برآورده‌سازی آن‌ها، در راستای سلامت معنوی است.

مواد و روش‌ها: در این تحقیق کیفی، ۶۷ دختر نوجوان ۱۹-۱۲ ساله با شرکت در ۸ گروه بحث متمرکز ۱۰-۶ نفره، تجارب خود را پیرامون نیازهای اعتقادی دختران نوجوان بیان نمودند. نمونه‌گیری مبتنی بر هدف و با حداکثر تنوع از بین افراد ساکن در مناطق شهری و روستایی شهرستان ساری صورت گرفت. پس از جمع‌آوری اطلاعات، تحلیل داده‌ها از طریق روش تحلیل درون‌مایه‌ای صورت گرفت.

یافته‌ها: پس از بررسی و تحلیل داده‌ها از بیانات مشارکت‌کنندگان در نهایت ۴ طبقه اصلی تعمیم‌ناگراش دینی، ارتقاء عملکرد دینی، زیبایی‌شناسی دینی و عقلانیت دینی استخراج گردید.

استنتاج: نتایج مطالعه حاضر می‌تواند به عنوان مطالعه‌ای پایلوت در راستای برداشتن گام‌های اولیه برای طراحی برنامه‌های عملیاتی در حوزه سلامت معنوی نوجوانان و جوانان کمک‌کننده باشد.

واژه‌های کلیدی: دختران نوجوان، نیازهای اعتقادی، مطالعه کیفی، سلامت معنوی

- ۱- گروه ماما بی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران
- ۲- گروه ماما بی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران، ایران
- ۳- گروه آموزش بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران، ایران

مؤلف مسئول زهره شاه حسینی
دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه
علوم پزشکی مازندران-ساری
Email: msimbar@yahoo.com

دریافت: ۲۵ خرداد ۱۳۹۲
اصلاحات: ۲۹ تیر ۱۳۹۲
پذیرش: ۱۴ مرداد ۱۳۹۲

مقدمه

آن‌ها به صورت قطعی‌تر و پایدارتر شکل می‌گیرند (۳-۴). در این دوران ارزش‌های فرد تعیین‌کننده‌ی نوع شخصیت او به شمار می‌رود. از لحاظ اخلاقی در دوره نوجوانی روح عرفان، اخلاق و معنویت بیشتر متجلی می‌شود. نوجوان آمادگی زیادی برای پذیرش فضیلت‌های انسانی، ارزش‌های اخلاقی و معنوی دارد و احساسات کمال‌طلبی در وی بروز می‌کند. بی‌تردید یکی از زیباترین تغییرات نوجوانی، تردید و آرمان‌گرایی است. نوجوانان آرمان‌گرا بوده، تمایل دارند نگاه نقادانه‌ای به

نوجوانان که بنا به تعریف سازمان بهداشت جهانی، افراد بین ۱۹-۱۱ سال را شامل می‌شود، جمعیتی بالغ بر ۱/۲ میلیارد نفر از جمعیت جهان را در بر می‌گیرد. این گروه سنی در گذار از کودکی به بزرگسالی، با تغییرات چشمگیر جسمی، روحی و اجتماعی مواجه خواهند شد و در پی این تغییرات، نیازهای متفاوتی خواهند داشت (۱ و ۲). در دوره‌ی نوجوانی مفاهیم آمیخته‌ای به صورت برتری وجود مجرد و بی‌همتا در ذهن و دل نوجوان جای می‌گیرد و ارزش‌های اساسی زندگی به ترتیب اهمیت

در نتیجه ارتقاء سطح سلامت از طریق رفع نابرابری ها است (۹-۱۰).

از آنجایی که رویکردهای کمی در پژوهش، نمی تواند به خوبی به عمق نگرش ها، جزئیات افکار و اعتقادات مشارکت کنندگان راه یابند (۱۲-۱۱)، و نظر به ضرورت تبیین نیازهای اعتقادی نوجوانان، مطالعه حاضر با روشی کیفی و مبتنی بر پایه ی فلسفی کل گرای و استدلال استقرایی انجام پذیرفت. امید است نتایج این پژوهش بتواند منجر به توصیفی غنی و درکی عمیق از تجارب نوجوانان در مورد نیازهای اعتقادی آنان شود و به غنای یافته ها در آشکار نمودن ابعاد مختلف موضوع مورد پژوهش کمک نماید.

مواد و روش ها

مشارکت کنندگان در این مطالعه کیفی که در سال ۱۳۸۸ انجام پذیرفت، ۶۷ دختر نوجوان ۱۹-۱۲ ساله، مقطع راهنمایی و دبیرستان ساکن در مناطق شهری و روستایی شهرستان ساری بوده اند که در قالب هشت گروه بحث متمرکز ۱۰-۶ نفره در پژوهش شرکت داشتند. در ابتدا نمونه گیری، به صورت مبتنی بر هدف و از میان افراد داوطلب، صورت گرفت که در ادامه به شکل نمونه گیری با حداکثر تنوع، ادامه یافت. مصاحبه ها تا اشباع اطلاعاتی یعنی زمانی که نکات و یافته های جدیدی به داده های موجود، اضافه نگردد ادامه یافت. مصاحبه های گروهی با نوجوانان، اکثراً در اتاق مشاور مدرسه انجام پذیرفت. گرچه جهت کسب دیدگاه های متنوع و رأی محیط مدرسه، تعدادی از مصاحبه ها در مراکز بهداشتی - درمانی شهری و خانه های بهداشت روستایی و با دعوت از نوجوانان با همکاری ماما یا بهورز مرکز صورت گرفت. طول مدت بحث های گروهی تابع شرایط و بین ۹۰-۱۲۰ دقیقه بود. در طی مصاحبه های گروهی، یادداشت بردار، نسبت به ثبت سخنان و واکنش های شرکت کنندگان اقدام نمود.

در این تحقیق، از روش تحلیل محتوا جهت تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شد و بدین معنی که در ابتدا حاصل ارتباطات کلامی مشارکت کنندگان بر روی نوار ضبط شد و در اولین فرصت، همراه ارتباطات غیر کلامی، تایپ شد. سپس متن تایپ شده مصاحبه ها، پس

زندگی داشته باشند. به خود و دیگران آن چنان می نگرند که انگار خود و دیگران را برتر و بهتر از آن که هستند، می بینند. آرزوهای والایی برای خود، اطرافیان و کشور شان دارند. شاید تحقق بخشیدن به آرزوهای والای مذهبی، سیاسی، اجتماعی و نظایر آن مربوط به ارضای این نیاز باشد و شاید با چنین ارزش هایی است که افرادی همه چیز را فدای آرمان و ارزش هایی می کنند تا آنها را به کمال برساند (۵). در دوره نوجوانی است که نوجوانان، هم از نظر احساس رگلاز به پرستش کمال مطلق و هم از بابت تفکر انتزاعی برای روی آوردن به دین و فهم مفاهیم پیچیده دینی، آمادگی های مقدماتی احساسی و ذهنی لازم را به دست می آورند و خانواده و مدرسه و مراکز دینی فرصت مناسبی در اختیار دارند که باور و رفتار دینی را به آنان بیاموزند. آمادگی های انگیزشی و احساسی و عقلانی دینی از درون فرد جوانه می زند و محیط تربیتی بیرونی است که اگر جاذبه های مناسب و روش های درستی را به کار گیرد می تواند ایمان مذهبی نوجوان را تقویت نموده و عالی ترین تکلیف گاه روح انسان، بگری ایمان به خداوند، را در دل و جان او بنشاند.

از سوی دیگر مطالعات موجود نشان می دهد که بین باورهای اساسی مذهبی نوجوانان و سلامت عمومی آنها ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد، به نحوی که باورهای مذهبی می تواند باعث تقویت احساس امیدواری، هدفمندی و آرامش در جوانان شود و بین بهره گیری از دعا با سلامت روانی افراد رابطه معنادار مثبتی دارد و استفاده از دعا سبب کاهش نمره اضطراب و افسردگی افراد خواهد شد (۶،۷).

در سرشماری سال ۱۳۹۰، جمعیت گروه سنی ۱۹-۱۰ سال در ایران، ۱۵/۸ میلیون نفر، یعنی در حدود ۲۵ درصد از جمعیت کشور گزارش شده است (۸). بدیهی است چنین سرمایه عظیمی از نوجوانان، نیازمند برنامه ریزی های دقیق و توجه به نیازهای سلامت و از جمله سلامت معنوی این گروه است. اولین گام در طراحی برنامه های جامع سلامت، تاکید بر نیازسنجی گروه های هدف در بستر جامعه می باشد. نیازسنجی همان فرآیند جمع آوری و ایجاد توافق بین نظرات افراد و گروه ها در خصوص نیازهای آنان، تعیین اولویت ها، تخصیص منابع و

یافته‌ها

از ۶۷ نوجوان ۱۹-۱۲ ساله مشارکت کننده در تحقیق ، ۴۹ نفر در مقطع دبیرستان و ۱۸ نفر در دوره راهنمایی مشغول به تحصیل بودند . هم چنین ۳۲ نفر از شرکت کنندگان، ساکن شهر و مابقی ساکن روستا بودند. از تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش، دو درونمایه "نیاز به باورهای دینی" و "نیاز به تبیین مفاهیم دینی" پدیدار شد که می‌تواند درک مشارکت کنندگان از مفهوم نیازهای اعتقادی را نشان دهد. هر کدام از درونمایه‌ها نیز مشتمل بر طبقات اصلی و فرعی بوده اند که با بیاناتی از مشارکت کنندگان تبیین خواهند شد. برای وضوح بیشتر یافته‌ها، طبقات اصلی و فرعی در جدول ۱ نشان داده شدند.

دسته بندی طبقات اصلی و فرعی

تعمیق نگرش دینی: یکی از طبقات اصلی استخراج شده بر مبنای تجارب مشارکت کنندگان در مطالعه ، طبقه اصلی تعمیق نگرش دینی با دو طبقه فرعی اعتقاد به خدا و توکل بر خدا بوده است.

اعتقاد به خدا. " به نظر من اون کسی که ایمانش به خدا قوی تر باشه بهتر می‌تونه تو جامعه امروز د وام بیاره ، چون تو جامعه افرادی مثل باکتری وجود دارن که اگه یه دختر نوجوون بخواد وارد جامعه شه، اما سست بنیان باشه و سیستم دفاعیش، دینش کامل نباشه، تحت تاثیر اونا قرار می‌گیره."

توکل بر خدا. "دخترایی که به خدا توکل می‌کنن، واقعا وجود خدا رو حس می‌کنن و واقعا خدا واسشون مهمه، به نظر من اینها توی زندگی شون خیلی موفق ترن ، چون هر چی خدا رو شکر بکنید، خدا به ما بیشتر نعمت می‌ده و هر چه نعمت هامون بیشتر باشه خوشبخت تر می‌شیم، روی روان ما تاثیر می‌ذاره"

ارتقاء عملکرد دینی

از سایر مفاهیم پدیدار شده در این مطالعه، طبقه اصلی ارتقاء عملکرد دینی با دو زیر طبقه انجام تکالیف مذهبی و توسل به ائمه و معصومین(ع) بود.

از چندین بار مرور به کوچک‌ترین واحدهای معنی‌دار (کد) شکسته شدند. در ادامه، تمرکز محققان بر تحلیل در سطح بالاتر از کدها بوده و مبتنی بر جاگذاری کدهای ابتدایی در درون مایه‌های (تم‌ها) بالقوه و ابتدایی بود. هریک از این درونمایه‌ها که حاوی مضامین اصلی تحقیق بوده اند و در جایگاهی از انتزاع قرار داشتند که مفاهیم ذیل آنها را در بر می گرفت تحت عنوان "درون مایه اصلی" نامگذاری شدند. "درون مایه‌های فرعی" نیز مورد بازبینی قرار گرفتند تا تناسب آن با درون مایه های اصلی به دقت مورد توجه قرار گیرند.

در این پژوهش، جهت حصول دقت و استحکام داده‌ها، قابلیت اعتبار، قابلیت اطمینان، قابلیت تصدیق و قابلیت انتقال رعایت گردید (۱۲).

برای اطمینان از اعتبار یافته‌ها، محقق زمان کافی جهت جمع‌آوری داده‌ها در نظر گرفته است و با رفت و برگشت مکرر در داده‌ها، درگیری طولانی مدت خود را حفظ نمود. همچنین برای تأیید بیشتر اعتبار محتوای استخراج شده، تعدادی از مصاحبه‌های کدبندی شده، به مشارکت کنندگان عودت داده شد تا بازنگری اعضا ، محقق گردد. قابلیت اطمینان یافته‌ها از طریق بازنگری همکاران و اعضای تیم تحقیق مورد بررسی قرار گرفت. به این نحو که بعد از نوشتن متن از روی نوار، محققین

همکار که در مرحله جمع‌آوری داده‌ها سهیم نبودند نوارها را گوش داده و با متن نوشته شده، مقایسه نموده‌اند و تغییرات لازم اعمال گردید. به منظور تضمین قابلیت تصدیق، محققین سعی نمودند که پیش فرض‌های خود را تا حد امکان در روند جمع‌آوری داده‌ها و تجزیه و تحلیل آن دخالت ندهند. قابلیت انتقال پذیری داده‌ها، از طریق بازنگری یافته‌ها توسط ۵ نوجوان که در فرآیند تحقیق حضور نداشتند به لحاظ تناسب یافته‌ها، رعایت گردید. اخلاقیات، باکسب رضایت آگاهانه در فرآیند پژوهش، بیان هدف مطالعه و روش جمع‌آوری و ضبط داده‌ها، محرمانه نگه داشتن اطلاعات مشارکت کنندگان، داشتن حق کناره گیری مشارکت کنندگان از پژوهش در هر زمان دلخواه، در اختیار گذاشتن نتایج در صورت درخواست مشارکت کنندگان و کسب معرفی نامه‌ها و طی مراحل قانونی، رعایت شد.

عقلانیت دینی

از سایر مفاهیم پدیدار شده حول درونمایه تبیین مفاهیم دینی، طبقه اصلی عقلانیت دینی با دو زیر طبقه استدلال در دین و اصلاح باورهای خرافی بود.

استدلال در دین. "نوجوان می‌خواهد دانش رو خودش انتخاب کند، در رسته که مادر و پدرم مسلمان هستی، باشه، ولی من باید خودم دین خودم و انتخاب کنم."

اصلاح باورهای خرافی. "خرافات هیچ ربطی به دین نداره، دین ما، پیغمبر ما (ص) و امامان (ع) طرفدار عقل بودن، نه مثل بعضی از خانواده ها که رهی خوان چشم و گوش بچه‌هاشون باز بشه، و به خاطر فرهنگ‌های مختلف خونواده ها، خیلی‌ها دوست ندارن بچه‌هاشون هیچی رو بدونن، فکر می‌کنن چشمشون بسته است و باز می‌شه."

بحث

محوریت این تحقیق بر تبیین ساختاری متفاوت از نیازهای اعتقادی مرتبط با سلامت دختران نوجوان، استوار بود. بدین ترتیب که سعی شد تا بیش از موارد تکراری، به سازه‌های مغفول مانده اشارتی دقیق تر صورت گیرد و دیدگاه‌های ذهنی نوجوانان را پیرامون موضوع مورد تحقیق واریسی نماید.

یافته‌های این مطالعه در تبیین مفهوم نیازهای اعتقادی دختران نوجوان، منجر به پدیدار شدن مفاهیمی چون "توکل بر خدا"، "نیاز به انجام تکالیف مذهبی برای آرامش درون"، "نیاز به خداوند به عنوان پناهگاهی مطمئن" و "توسل به ائمه و معصومین (ع)" از متن مصاحبه‌های مشارکت کنندگان شد. چنانچه احمدی و همکاران (۱۳) نیز نشان دادند که اعتقادات دینی و مذهبی جزء خصیصه‌های اصلی جامعه ایرانی است و ضعف اعتقادات دینی در بین نوجوانان ایرانی در مقایسه با سایر آسیب پذیری‌های فرهنگی و اجتماعی پای‌ن‌ت است. فابریکاتور (۱۴) نشان داد که دینداری به هنگام تجربه تنیدگی، نقش یک میانجی (Mediating) را ایفا می‌کند و رابطه بین عوامل تنش‌زا و سلامت روانی را دگرگون می‌سازد. چنانچه نشان داده شده است که رفتن به کلیسا با احساس بهزیستی (Well being) رابطه مثبتی

انجام تکالیف مذهبی.

"وقتی که نماز می‌خوریم فکر می‌کنیم راحت شدیم، سبک شدیم، مثل کسانی می‌موریم که بال درآوردن و می‌خوان پرواز کنن، خیلی خوشحال‌تریم، سرحال‌تریم."

"کساری که رهی تونن با خونواده شون مشورت کنن، برن با خدا صحبت کنن، با خدا راز و رگ‌ز کنن، با این کار می‌تونن اون حرف‌هایی که تو دلشونه، براشون عقده شده و رو روانشون اثر می‌ذاره رو، برن خالی کنن."

توسل به ائمه و معصومین(ع).

"من همیشه خیلی راحت با ائمه صحبت می‌کنم، توسل می‌کنم، دعا می‌خونم، اینا به من کمک می‌کنه که سالم تر باشم، از نظر روحی، از نظر روانی."

جدول (۱): دسته بندی طبقات اصلی و فرعی

طبقات اصلی	طبقات فرعی
تعمیق نگرش دینی	اعتقاد به خدا، توکل بر خدا
باورهای دینی	انجام تکالیف مذهبی، توسل به ائمه و معصومین
زیبایی شناسی دینی	عدم ترویج تعابیر شخصی از دین، پرهیز از بیان جلوه ای خشن از دین
تبیین مفاهیم دینی	عقلانیت دینی
	اصلاح باورهای خرافی

زیبایی شناسی دینی:

زیبایی شناسی دینی با دو طبقه فرعی عدم ترویج تعابیر شخصی از دین و پرهیز از بیان جلوه‌های خشن از دین نیز از جمله مفاهیم پدیدار شده در این مطالعه است. **عدم ترویج تعابیر شخصی از دین.** "دین خیلی قشنگه، خیلی به آدم تو زندگی کمک می‌کنه، ولی بعضی‌ها به برداشتی از دین دارن و می‌گن دین همینه که من می‌گم، در حالی که حقیقت دین به چیز دیگه ست، ایناست که نوجوانهای ما بهش نیاز دارن، اصل دین رو، حقیقت دین رو، نه این که هر چه من برداشت کردم از دین."

پرهیز از بیان جلوه ای خشن از دین.

تبلیغات بد شده و بچه‌ها رو زده کرده، اینجوری نیست که تو مدرسه بهش فشار بیاوریم، بهش بگیم که برو نماز بخون."

توانایی مدی‌یت در حوزه تحقیق و پژوهش را دارند به وظیفه خود عمل نمایند و از فرصت پیش آمده در جهان کنوری، بر اساس تلاش های پژوهش محور در دفاع و تبیین باورهای دئی استفاده نمایند.

نتایج این مطالعه نشان داد که دختران نوجوان ایرانی بخشی از نیازهای سلامت خود را در اتصال به سرچشمه لایزال وحی جستجو می نمایند و به منظور برآورده نمودن عطش معنوی خود، نیاز دارند تا "حقایق زیبای دینی با بیانی مستحکم و مستدل" برای آنها تبیین گردد. یافته‌های این مطالعه کیفی، به سبب ماهیت این گونه پژوهش ها که تعمیم پذیری آن از مسیر "قیاس" حاصل می شود و قوت آن در حد منطق و قوت استدلال و توان توجیه پدیده‌ها و جوانب گوناگون مربوطه خواهد بود، متفاوت از تعمیم پذیری و دانش تولید شده در مطالعات کمی خواهد بود که قوتش در حد "استقرای تجربی" است. این تفاوت خود ناشی از دغدغه پژوهش‌های کیفی در کشف علل ریش‌های یک تجربه و موقعیت انسانی است. از این رو به نظر می‌رسد که نتایج حاضر می‌تواند به عنوان مطالع‌های پایلوت در راستای گام‌های اولیه برای طراحی برنامه‌های عملیاتی در حوزه سلامت معنوی نوجوانان و جوانان کمک کننده باشد.

سپاسگزاری

از صبر، حوصله و اعتماد یکایک نوجوانانی که انجام این پژوهش بدون همکاری آنان میسر نبود، قدردانی می‌شود.

دارد (۱۵). حمایت اجتماعی ناشی از حضور در کلیسا، میزان پریشانی فرد را کاهش می‌دهد و تأثرات روحی ناشی از حضور اضطراب را در وی محدود می‌کند. دینداری با شادابی و شادکامی در افراد ارتباط دارد و اجرای مراسم مذهبی، افکار و اقدام به خودکشی را کاهش می‌دهد (۱۶). هم چنین پارگامنت و ماهونی (۱۷) مهم‌ترین عامل در شادکامی روان شناختی را انتخاب داوطلبانه مذهب می‌دانند.

به نظر می‌رسد که رشد باورهای مذهبی در نوجوانی که منعکس کننده سطح رشد شناختی آنان رهن هست، فرصتی مغتنم برای معلمان، اساتید، والدین و رهبران مذهبی خواهد بود تا سهم مثبتی در رشد اخلاقی و دئی نوجوانان و جوانان داشته باشند. در این راستا آنان با بی روابط محترمانه‌ای را با نوجوانان ایجاد کنند. نوجوانان و جوانان در این دوران حساس، رگز به راهنمایی دارند و این راهنمایی با بی در جرطن یک ارتباط متقابل محترمانه به آنان ارائه شود، چرا که ر شد اخلاقی و دئی نه فقط ناشی از توانایی‌های فکری، بلکه هم چرهن حاصل چگونگی روابط با والدین و مربین آموزشی و اخلاقی و نوع ارزش‌های اجتماعی فرهنگی و عواطفی است که در این قبیل ارتباطها، با نوجوانان و جوانان مبادله می‌شود. ترکیب پوی وئی‌گی‌های انگیزشی، شناختی، عاطفی، اجتماعی و فرهنگی باعث می‌شود وی پذی‌ای رفتار اخلاقی باشد، بهری هم به ارزش‌های اخلاقی اولویت بدهد و هم به خداوند و جاودانگی خیی و فضیلت و ارزش انسانی خود و دیگران ایمان داشته باشد. مقتضای این امر آن خواهد بود که مسئولان، محققان و همه کسانی که

References

1. World Health Organization. 2009; Available from: URL: <http://www.who.int/topics/adolescent-health/en>, Accessed 16 June 2009.
2. Ayalew T, Meseret Y, Yeshigeta G. Reproductive Health Knowledge and Attitude among Adolescents: A community based study in Jimma Town Southwest Ethiopia. Ethiopian Journal of Health Development. 2008; 22 (3): 243-251.
3. Mussen PH, Conger JJ, Kagan J, Huston A. Child Development and personality (7 th ed.). New York: Harper & Row. 1990.
4. Nelson HM, Potvin RH, Shields J. The religion of children. Washington, DC: U.S. Catholic Conference. 1977.
5. Khodayari M. Youth and Adolescents Issues, , Tehran, Tehran University Press. 2007(Persian).

6. Rajae AR, Bayazi MH, Habibipour H. Basic religious beliefs, identity crises and general health in young adults. *Developmental Psychology: Iranian Psychologists*. 2010; 6(22): 97-107 (Persian).
7. Shojaeian R, Zamani monfared A. The relation between use of prayers, mental health, and job performance among technical workers of Tehran ammunition industries. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2002; 8 (30): 33-39 (Persian).
8. Iran National Youth Organization. The Iranian Youth's Situation and Attitude. portal. javanan.ir/default.aspx (accessed November 2011).
9. Fathi Vajargah K. Educational Need Assessment, Models and Techniques. 3th Edition, Tehran. Abeeze Press; 2005 (Persian).
10. Cavanagh S, Chadwick K. Health Needs Assessment: A Practical Guide. National Institute for Clinical Excellence. Available from: <http://www.nice.org.uk> , Accessed 2 May 2008.
11. LoBiondo-Wood G, Haber J. Nursing Research: Methods and Critical Appraisal for Evidence-Based Practice. 4th ed. St. Louis: Mosby Co.1998.
12. Polit DF, Hungler BP. Nursing Research: Principles and Methods. 6th ed. Philadelphia: Lippincott. 1999.
13. Ahmadi KH. Cultural, social and educational vulnerability in adolescents and youth. *Journal of Behavioral Sciences*. 2010; 4(3): 241-248 (Persian).
14. Fabricator AN, Stress, religion and mental health: Religious coping in mediating and moderating roles. *International journal for the psychology of religion*. 2004; 14:91-108.
15. Ellison CG, et al,. Religious involvement, stress and mental health. *Social forces*, 80, 2001; 215-249.
16. Ali A, Maharajh HD. Social predictors of suicidal behavior in adolescents in Trinidad and Tobago. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*. 2005; 40 (3):186-191. (Persian).
17. Pargament KL, Mahoney A Spirituality. In Synder CR & Lopez SJ (Eds). *Handbook of positive psychology*. Oxford University press (2002).